

AMSTERDAM'DA BİR KONFERANS

'19.-20.Yüzyıl Türkiye Sosyal Tarihi'

Uluslararası Sosyal Tarih Enstitüsü'nün düzenlediği bilimsel toplantıya çok sayıda yerli ve yabancı araştırmacı katılırken, Sadun Aren, 2000'e Doğru Ankara Temsilcisi Halil Berktaş ve ODTÜ eski öğretim üyelerinden Yıldırım Koç, pasaport alamadıklarından tebliğlerini veremeyecekler. Konferans 1 Ekim'de sona eriyor.

Hollanda'nın ünlü Uluslararası Sosyal Tarih Enstitüsü'nün (USTE) 1987 yılında kurulan Türkiye Bölümü'nün düzenlediği, "19. ve 20. Yüzyıl Türkiye Sosyal Tarihi ile ilgili Araştırma ve Dokümantasyon Çalışmalarında Sorunlar ve Perspektifler" konulu uluslararası seminer, 27 Eylül - 2 Ekim 1988 tarihleri arasında Amsterdam'da yapılıyor.

Hollanda Bilimler Akademisi'nin desteğiyle düzenlenen konferansın 28 Eylül Çarşamba sabahki birinci oturumu, "Genel Olarak Türkiye'nin Son 150 Yıllık Dönemi ile İlgili Sosyal ve Ekonomik Tarih Çalışmalarının Kurumsal, Yöntemsel Sorunları"na hasredilmiş. J. Balazs (Macaristan), Halil Berktaş, Korkut Boratav, Alpaslan Işıklı, Taner Timur ve Zafer Toprak'ın katılımı tasarlanmış bu oturumda. Prof. Boratav'ın "Cumhuriyet Türkiye'si'nin Sosyal Tarihinin İncelenmesinde Bazı Kavram ve Yöntem Sorunları" başlıklı tebliği, "bürokrasi"yi bir toplumsal sınıf gibi ele alan ve etrafında çağlar-ötesi devamlılıklar ören yaklaşımları eleştiriyor; bu bağlamda, Çağ-

lar Keyder'in *State and Class in Turkey* (Türkiye'de Devlet ve Sınıf) başlıklı, daha önce *Saçak* dergisinde Semih Lim tarafından kritiği yapılmış, *Toplum ve Bilim* dergisinde ise Murat Belge tarafından övülmüş bulunan kitabını, tipik bir hatalı örnek olarak irdeliyor. Prof. Alpaslan Işıklı ise aynı oturumdaki tebliğinde, Türkiye'nin çağdaşlaşma ve demokratikleşme mücadelesi içinde işçi hareketinin doğup gelişmesinin bazı özgül yanları üzerinde duruyor.

2000'e Doğru Ankara Temsilcisi SBF eski öğretim görevlisinden Halil Berktaş'ın tebliğinin konusu, "Türkiye'nin Burjuva-Demokratik Devriminin Genelliği ve Özgürlüğü İçinde İncelenmesi"; Berktaş, gerek Doğan Avcıoğlu türü "darbeci" analizlerde, gerekse "sivil toplumcu" yaklaşımlarda, Kemalist devrimin sınıfsal karakterinin yok oluşu ve hatta Türkiye'nin bir burjuva-demokratik devriminin hiç olmadığı gibi bir sonuçun ortaya çıkması üzerine, eleştirel bir tarzda eğiliyor. Ancak Berktaş bu tebliği Amsterdam'da veremeyecek, zira, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin koymuş oldu-

ğu bir adli tahdit nedeniyle, pasaport alamayacağı bildiriliyor. Bilindiği gibi, Halil Berktaş'ın da sanık olarak yargılandığı, Sosyalist Parti Girişim Komitesi davası, Sosyalist Parti'nin kurulması olsun, Anayasa Mahkemesi'nde hakkında bir kapatma davasının varlığı olsun dikkate alınmaksızın, İstanbul DGM Savcılığı'nca açılmıştı ve halen, Anayasa Mahkemesi davasına ilişkin bir bekleyiş içinde, sanıkların sorgulama dahi yapılmaksızın tekrar tekrar erdemelerle sürüncemede bulunuyor.

Katılımcılar listesi ve konular itibarıyla, USTE'nin Türkiye Bölümü'nün düzenlediği uluslararası seminer, son yıllarda çağdaş Türkiye üzerine yapılan en önemli bilimsel toplantılardan biri olmaya aday gözüküyor.

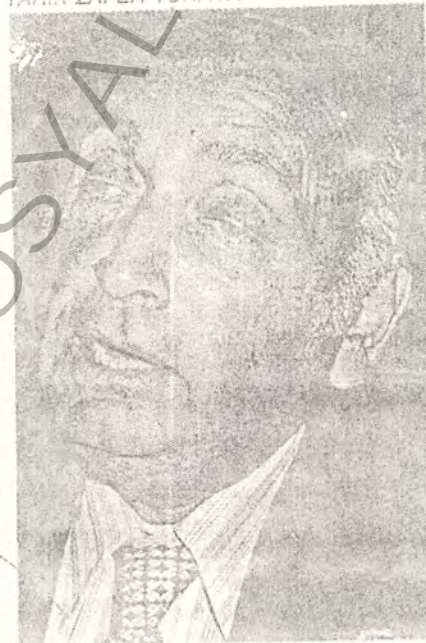
Konferansın ilk gününün öğleden sonraki ikinci oturumunun, Robert Anhegger'in başkanlığında, son 150 yıllık Türkiye tarihinin kaynak ve dokümantasyon sorunlarında yoğunlaşması düşünülmüş. Prof. Tarık Zafer Tunaya, özellikle "Sol ve Sosyal Demokrat Partiler ile İlgili Araştırmalar"; Şükrü Haniçoğlu, Osmanlı son dönemine ilişkin "Sosyal Tarih Belgeleri"ni; Mesut Gülmez, 1918-1936 döneminin ve Şehmus Güzel, 1936-1960 döneminin "İşçi ve Sendika Araştırmaları"ni, hep bu açıdan inceleyecekler. Yıldırım Koç ise Halil Berktaş gibi pasaport alamadığından, 1960-sonrası işçi ve sendika araştırmalarının kaynak sorunlarıyla ilgili tebliğini, Amsterdam'a sadece yazılı olarak gönderebiliyor.

29 Eylül Perşembe sabahının üçüncü oturum başkanı, Prof. Cahit Talas. Bu oturumda, Sovyetler Birliği'nden P. Kornienko'nun "Türkiye'de İşçi ve Sendika Hareketi Tarihiçiliğinin

RASİH NURİ İLERİ

TARİK ZAFER TUNAYA

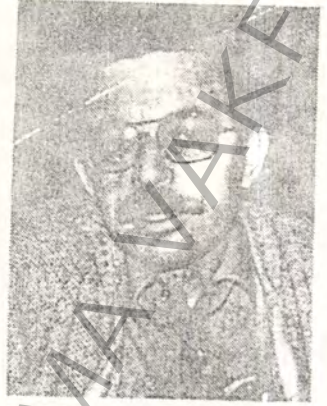
KORKUT BORATAV

SADUN AREN

HALİL BERKTAŞ

YILDIRIM KOÇ

Durumu" konulu tebliğini, tartışmaların Oya Baydar ve Kemal Sülker tarafından özetlenmesi izleyecek. Mete Tunçay'ın "Türkiye'de Sol ve Sosyal Düşünceler Tarihçiliğinin Durumu"na ilişkin tebliğinin raporörlüklerini ise Murat Belge ve Resih Nuri İleri yapıyor.

30 Eylül Cuma sabahının dördüncü oturumunda, Türkiye'deki sosyal tarih çalışmalarının Türkiye dışındaki çalışmalarla koordinasyonu olanaklarına, François Geogon ile E.J. Zürcher'in ortak tebliğinde ve (Balkan ülkeleri açtı-

sından) Yunanistan'dan P. Kouparanis'in tebliğinde değiniliyor. Aynı oturumda Hakkı Keskin'in tebliği ise "Bir Sosyal Tarih Çalışma Alanı Olarak İşçi Göçü"nü irdeliyor. Cuma öğleden sonraki oturumda, "Önümüzdeki On Yıl İçin Perspektifler"le ilgili tebliğlerin, Paul Dumont (Fransa), N. Kireev (SSCB), İber Ortaylı, Donald Quataert (ABD), Oya Silier ve İlhan Tekeli tarafından sunulması bekleniyor.

Amsterdam'daki "19.-20. Yüzyıl Türkiye Sosyal Tarihi" konferansının Tarık Zafer Tunaya başkanlığındaki al-

tıncı ve son oturumu, bu konuda kolektif bir çalışmanın nasıl örgütlenebileceğine ayrılmış. Tebliği ve tartışmaları, Fikret Adanır, Y.N. Rozaliev, Cahit Talas ve Stefanos Yerasimos'un yanı sıra, Amsterdam'a gidemeyen Sadun Aren'den oluşuyor.

Bu katılımcılar listesi ve konular yelpazesi itibarıyla, USTE'nin Türkiye Bölümü'nün düzenlediği bu uluslararası seminer, son yıllarda çağdaş Türkiye üzerinde yapılan en önemli bilimsel toplantılardan biri olmaya aday gözüküyor.

Kutlu-Sargın
SORGU

Kutlu-Sargın
SORGU

Tek istekler posta pulu ile karşılanır,
toplu isteklerde % 25 indirim uygulanır.
Fiatı: 6.480 TL

Çatalçeşme Sokak 15/1 Cağaloğlu-İST.
Tel: 522 11 96